



LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

Gedimino pr. 56, LT-01110 Vilnius, tel. 8 706 65105, faks. 8 706 65138, el. p. ombuds@lrski.lt

Giedriui Jankauskui
info@duomena.com

2018-03-14 Nr. 4D-2018/2-295/3D- 430

Valstybės tarnybos departamentui

DĖL SKUNDO IR SEIMO KONTROLIERIAUS TARPININKAVIMO

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius 2018-03-05 gavo Giedriaus Jankausko (toliau vadinama ir – Pareiškėjas) skundą (informaciją) dėl Trakų rajono savivaldybės administracijos (toliau vadinama ir – Savivaldybė), Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos (toliau vadinama ir – NŽT) atsakingų pareigūnų veiksmų (neveikimo), rengiant ir tvirtinant žemės sklypo (kadastro Nr. 7970/0003:349) formavimo ir pertvarkymo projektą (toliau vadinama ir – projektas).

2. Skunde Pareiškėjas, be kitų aplinkybių, nurodo:

2.1. „[...] projektas [...] nebuvo suderintas su Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta);

2.2. Savivaldybė „[...] atsisakė išduoti specialiuosius reikalavimus žemės sklypui [...], kadangi visas sklypas patenka į naudingųjų iškasenų telkinių teritoriją“;

2.3. „Trakų r. policijos komisariato vyr. tyrėja Jurgita Satkauskaitė neteisėtai atsisakė pradėti ikiteisminį tyrimą“;

2.4. „2017-05-23 pranešimu Nr. 2.S- (208722)-19805 Vilniaus apygardos prokuratūros Vilniaus apylinkės prokuratūros šeštasis skyrius pradėjo ikiteisminį tyrimą [...] pagal LR BK [baudiamojo kodekso] 228 str. 1 d. dėl galimai neteisėtų veiksmų rengiant, derinant ir tvirtinant formavimo ir pertvarkymo projektą [...]“;

2.5. „Esant aukščiau įvardintai situacijai tretieji asmenys patyrė žalos. Marius Žvinklys – išlaidomis ir negautomis pajamomis, Giedrius Jankauskas – negautomis pajamomis ir žala reputacijai“;

2.6. NŽT atsisakė atlikti tyrimą.

3. Skunde Seimo kontrolieriui prašymas nėra suformuluotas.

4. Su Pareiškėjo skunde nurodytomis aplinkybėmis susijusios Lietuvos Respublikos teisės aktų nuostatos:

4.1. Seimo kontrolierių įstatymo:

12 straipsnis. *Seimo kontrolierių tiriami skundai*

„1. Seimo kontrolieriai tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje.

[...]

3. Seimo kontrolieriai taip pat netiria prokurorų, ikiteisminio tyrimo pareigūnų procesinių sprendimų teisėtumo ir pagrįstumo,[...].

4. Seimo kontrolieriai netiria skundų dėl darbo teisinių santykių, taip pat netikrina teismų priimtų sprendimų, nuosprendžių ir nutarčių pagrįstumo ir teisėtumo“;

17 straipsnis. Atsisakymas nagrinėti skundą

„1. Seimo kontrolierius ne vėliau kaip per 7 darbo dienas nuo skundo gavimo dienos priima sprendimą atsisakyti nagrinėti skundą, apie tai informuodamas pareiškėją, jeigu:

[...]

3) skunde nurodytų aplinkybių tyrimas nepriklauso Seimo kontrolieriaus kompetencijai;

4) skundas tuo pačiu klausimu buvo išnagrinėtas arba yra nagrinėjamas teisme;

5) dėl skundo dalyko yra priimtas procesinis sprendimas pradėti ikiteisminį tyrimą;

6) padaro išvadą, kad skundą nagrinėti tikslinga kitoje institucijoje ar įstaigoje.“

4.2. Administracinių bylų teisenos įstatymo:

3 straipsnis. Ginčai dėl teisės

„1. Administracinis teismas sprendžia viešojo administravimo srities ginčus.

2. Teismas nevertina ginčijamo teisės akto ir veiksmų (neveikimo) politinio ar ekonominio tikslingumo požiūriu, o tik nustato, ar konkrečiu atveju nebuvo pažeistas įstatymas ar kitas teisės aktas, ar viešojo administravimo subjektas neviršijo kompetencijos, taip pat ar teisės aktas arba veiksmas (neveikimas) neprieštarauja tikslams ir uždaviniams, dėl kurių institucija buvo įsteigta ir gavo įgaliojimus“;

5 straipsnis. Teisė kreiptis į teismą

„1. Kiekvienas suinteresuotas subjektas turi teisę įstatymų nustatyta tvarka kreiptis į teismą, kad būtų apginta pažeista ar ginčijama jo teisė arba įstatymų saugomas interesas“;

17 straipsnis. Bylos, priskirtos administracinių teismų kompetencijai

„1. Administraciniai teismai sprendžia bylas dėl:

1) valstybinio administravimo subjektų priimtų teisės aktų ir veiksmų (neveikimo) teisėtumo, taip pat dėl šių subjektų vilkinimo atlikti jų kompetencijai priskirtus veiksmus (toliau – vilkinimas atlikti veiksmus);

2) savivaldybių administravimo subjektų priimtų teisės aktų ir veiksmų (neveikimo) teisėtumo, taip pat dėl šių subjektų vilkinimo atlikti veiksmus;

3) žalos, atsiradusios dėl viešojo administravimo subjektų neteisėtų veiksmų, atlyginimo (Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – Civilinis kodeksas) 6.271 straipsnis); [...];“

29 straipsnis. Kiti skundų (prašymų, pareiškimų) padavimo administraciniam teismui terminai

„1. Jeigu specialus įstatymas nenustato kitaip, skundas (prašymas, pareiškimas) administraciniam teismui paduodamas per vieną mėnesį nuo skundžiamo teisės akto paskelbimo arba individualaus teisės akto ar pranešimo apie veiksmą (atsisakymą atlikti veiksmus) įteikimo suinteresuotai šaliai dienos.

2. Jeigu viešojo administravimo subjektas nevykdo savo pareigų arba vilkina klausimo nagrinėjimą ir nustatytu laiku jo neišsprendžia, toks neveikimas (vilkinimas atlikti veiksmus) gali būti apskūstas per du mėnesius nuo dienos, kai baigiasi įstatymo ar kito teisės akto nustatytas klausimo išsprendimo laikas.

3. Terminai pareiškimams (prašymams), kuriuose prašoma ištirti norminių administracinių teisės aktų teisėtumą, administraciniam teismui paduoti nenustatomi.“

4.3. Valstybės tarnybos įstatymo:

49 straipsnis. Valstybės tarnybos departamentas

„4. Valstybės tarnybos departamentas:

1) prižiūri, kaip įgyvendinami šis Įstatymas ir su juo susiję teisės aktai, teisės aktuose nustatytais atvejais ir tvarka atlieka patikrinimus valstybės ar savivaldybių institucijose ar įstaigose, taip pat tiria asmenų pranešimus, skundus ir prašymus dėl šio Įstatymo ir kitų su juo susijusių teisės aktų įgyvendinimo, seka visuomenės informavimo priemonių skelbiamą informaciją valstybės

tarnybos ir personalo valdymo valstybės tarnyboje ir, jeigu yra pagrįstų duomenų, kad yra galimas pažeidimas, ištiria šią informaciją;

[...].“

4.4. Civilinio kodekso:

6.271 straipsnis. Atsakomybė už žalą, atsiradusią dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų

„1. Žalą, atsiradusią dėl valstybės valdžios institucijų neteisėtų aktų, privalo atlyginti valstybė iš valstybės biudžeto nepaisydama konkretaus valstybės tarnautojo ar kito valstybės valdžios institucijos darbuotojo kaltės. Žalą, atsiradusią dėl savivaldybės valdžios institucijų neteisėtų aktų, privalo atlyginti savivaldybė iš savivaldybės biudžeto nepaisydama savo darbuotojų kaltės.

2. Šiame straipsnyje terminas „valdžios institucija“ reiškia bet kokią viešosios teisės subjektą (valstybės ar savivaldybės instituciją, pareigūną, valstybės tarnautoją ar kitokį šių institucijų darbuotoją ir t. t.), taip pat privatų asmenį, atliekantį valdžios funkcijas.

3. Šiame straipsnyje vartojamas terminas „aktas“ reiškia bet kokią valdžios institucijos ar jos darbuotojų veiksmą (veikimą, neveikimą), kuris tiesiogiai daro įtakos asmenų teisėms, laisvėms ir interesams (valstybės ar savivaldybės institucijų priimami teisės ar individualūs aktai, administraciniai aktai, fiziniai aktai ir t. t., išskyrus teismo nuosprendžius, sprendimus ir nutartis).

4. Valstybės ar savivaldybės civilinė atsakomybė pagal šį straipsnį atsiranda, jeigu valdžios institucijų darbuotojai neveikė taip, kaip pagal įstatymus šios institucijos ar jų darbuotojai privalėjo veikti.“

5. Iš skundo ir jo priedo turinio nustatyta, kad Pareiškėjas skundžiasi dėl Savivaldybės, NŽT atsakingų pareigūnų veiksmų (neveikimo), rengiant ir tvirtinant žemės sklypo (kadastro Nr. 7970/0003:349) projektą. Pasak Pareiškėjo, skundu pateikiama informacija „[...] apie [...] vieną jįžiliausių organizuotų nusikalstamų veikų, kurios atliekamos šiuo metu ir nėra užkardytos“.

Vadovaujantis šio rašto 4.1 punkte nurodytu teisiniu reglamentavimu, pažymėtina, kad Seimo kontrolierius nevykdo galimai nusikalstamų veikų tyrimo, nevertina tarnybinio nusižengimo tyrimo išvadų, netiria prokurorų, ikiteisminio tyrimo pareigūnų procesinių sprendimų teisėtumo ir pagrįstumo, be kita ko, netiria ginčų dėl teisės, taip pat atsisako nagrinėti skundą, jeigu dėl skundo dalyko yra priimtas procesinis sprendimas pradėti ikiteisminį tyrimą (apie ką rašoma skunde bei ką patvirtina Vilniaus apygardos prokuratūros Vilniaus apylinkės prokuratūros Šeštojo skyriaus 2017-05-23 raštas Nr. 2.S-(208722)-19805), todėl skunde nurodytų aplinkybių tyrimas nepriklauso Seimo kontrolieriaus kompetencijai.

Pažymėtina ir atkreiptinas dėmesys į tai, kad tiek Savivaldybės, tiek ir NŽT pareigūnai asmeniškai atsako už pagal kompetenciją priimtus sprendimus (atliktus veiksmus), kurių vertinti Seimo kontrolierius neturi įgaliojimų, nes tai susiję su ginču dėl teisės viešojo administravimo srityje. Taip pat Seimo kontrolierius neturi teisės įpareigoti šias institucijas pakeisti (panaikinti) pagal jų kompetenciją priimtus sprendimus (atliktus veiksmus).

Skunde aprašytoje situacijoje Savivaldybė, NŽT turi savo poziciją (priimtus sprendimus), išdėstytą raštuose (skundo priedai); jeigu Pareiškėjas nesutinka su jų atsakymais (sprendimais), laiko juos nepagrįstais ir / arba neteisėtais, jis turi teisę šiuos atsakymus (sprendimus) nustatyta tvarka skusti administraciniam teismui ir juos ginčyti (šio rašto 4.2 punktas). Pažymėtina, kad apskundimo tvarka Savivaldybės, NŽT atsakymuose yra nurodyta. Kaip nustatyta iš skundo turinio, Pareiškėjas kaip tik ir siekia pasinaudoti teismine gynyba ir šiuo skundu teikia prašymus Vilniaus apygardos administraciniam teismui.

Dėl ikiteisminio tyrimo institucijų veiksmų ir priimtų nutarimų paaiškiname Pareiškėjui, kad, jeigu jis turi duomenų ir laiko nutarimus nepagrįstais ir / arba neteisėtais, turi teisę ikiteisminio tyrimo metu priimtus nutarimus skusti juose nurodyta tvarka aukštesniam pareigūnui. Iš skundo ir jo priedų turinio nustatyta, kad pagal Pareiškėjo 2017-05-10 skundą ikiteisminio tyrimo byloje 2017-05-23 buvo priimtas sprendimas pradėti ikiteisminį tyrimą pagal Baudžiamojo kodekso 228 straipsnio (*Piktnaudžiavimas*) 1 dalį.

Atsižvelgiant į tai, laikytina, kad dėl skundo dalyko yra priimtas procesinis sprendimas pradėti ikiteisminį tyrimą.

Dėl patirtos galimos žalos atlyginimo, apie ką rašoma skunde, paaiškiname Pareiškėjui, kad žalos (turtinės ir neturtinės), atsiradusios dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų, atlyginimo klausimai sprendžiami administraciniame teisme (šio rašto 4.2 punktas), todėl jis turi teisę kelti žalos atlyginimo klausimą administraciniame teisme, kuriame bus (arba yra) nagrinėjamas skundžiamų institucijų priimtų sprendimų (veiksmų) teisėtumas ir pagrįstumas.

Taip pat atkreiptinas Pareiškėjo dėmesys į tai, kad, pagal Civilinio kodekso 6.271 straipsnio nuostatas (šio rašto 4.4 punktas), žalą, atsiradusią dėl valstybės ir / ar savivaldybės valdžios institucijų neteisėtų aktų, privalo atlyginti valstybė / savivaldybė iš valstybės / savivaldybės biudžeto nepaisydama konkretaus valstybės tarnautojo ar kito valstybės / savivaldybės valdžios institucijos darbuotojo kaltės. Atsižvelgiant į tai, pažymėtina, kad Pareiškėjui nėra užkertamas kelias kreiptis į administracinį teismą dėl žalos atlyginimo, jeigu NŽT atsisakė atlikti atsakingo (-ų) pareigūno (-ų) galimo tarnybinio nusižengimo tyrimą, o Savivaldybė nutraukė galimo tarnybinio nusižengimo tyrimą.

Pareiškėjas, skunde aprašydamas tiek Savivaldybės, NŽT veiksmus (neveikimą), kelia sprendimų, priimtų dėl neatliktų tarnybinių nusižengimų tyrimų, teisėtumo ir pagrįstumo klausimą. Pažymėtina, kad tai, kaip valstybės ir savivaldybių institucijos įgyvendina Valstybės tarnybos įstatymą, su juo susijusius teisės aktus, prižiūri ir teisės aktuose nustatytais atvejais ir tvarka atlieka patikrinimus Valstybės tarnybos departamentas (šio rašto 4.3 punktas). Atsižvelgiant į tai ir siekiant, kad viešojo administravimo subjektų sprendimai būtų priimami ir įgyvendinami tuo viešojo administravimo sistemos lygiu, kuriuo jie yra efektyviausi, sprendžiame, jog tikslinga tarpininkaujant kreiptis į Valstybės tarnybos departamentą, kuris pagal kompetenciją įvertintų skunde aprašytas aplinkybes dėl neatliktų tarnybinių nusižengimų tyrimų ir pateiktų savo oficialią poziciją.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, bei į aplinkybę, kad Seimo kontrolierius nevykdo galimai nusikalstamų veikų tyrimo, nevertina tarnybinio nusižengimo tyrimo išvadų, netiria prokurorų, ikiteisminio tyrimo pareigūnų procesinių sprendimų teisėtumo ir pagrįstumo, netiria ginčų dėl teisės, be kita ko, nenagrinėja skundų, kurie tuo pačiu klausimu buvo išnagrinėti arba yra nagrinėjami teisme ir dėl skundo dalyko yra priimtas procesinis sprendimas pradėti ikiteisminį tyrimą, ir skundo aplinkybes dėl atliktų (neatliktų) tarnybinių nusižengimų tyrimų tikslinga nagrinėti kitoje institucijoje, skundas Seimo kontrolieriaus nenagrinėtinas.

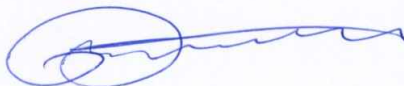
6. Atsižvelgdamas į pirmiau aprašytas aplinkybes, į teisinį reglamentavimą, nurodytą šio rašto 4 punkte, **Seimo kontrolierius informuoja Pareiškėją**, kad, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 3, 5 ir 6 punktais, pagal kuriuos Seimo kontrolierius priima sprendimą atsisakyti nagrinėti skundą, jeigu skunde nurodytų aplinkybių tyrimas nepriklauso Seimo kontrolieriaus kompetencijai, dėl skundo dalyko yra priimtas procesinis sprendimas pradėti ikiteisminį tyrimą ir kai padaro išvadą, kad skundą nagrinėti tikslinga kitoje institucijoje ar įstaigoje, **atsisako tirti skundą. Skunde nurodytos aplinkybės dėl neatliktų tarnybinių nusižengimų tyrimų nagrinėtinos Valstybės tarnybos departamente. Dėl galimai neteisėtų veiksmų rengiant, derinant ir tvirtinant projektą yra pradėtas ikiteisminis tyrimas.**

7. Seimo kontrolierius, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalimi, **prašo Valstybės tarnybos departamentą** – patikrinti ar NŽT, atsisakydama pradėti tarnybinio nusižengimo tyrimą, motyvuodama tuo, kad nuo galimo tarnybinio nusižengimo padarymo praėjo 3 metai bei Savivaldybės administracijos direktorius nutraukdamas tarnybinio nusižengimo tyrimą, nepažeidė Valstybės tarnybos įstatymo bei su juo susijusių teisės aktų reikalavimų; imtis priemonių pažeidimams šalinti, jeigu tokių būtų nustatyta (**atsakymą prašytume pateikti Pareiškėjui, jo kopiją – Seimo kontrolieriui ne vėliau kaip per 30 dienų nuo šio rašto gavimo dienos**).

8. Kilus neaiškumų skundo klausimais Pareiškėją prašytume kreiptis į Seimo kontrolierių įstaigą nemokamu telefonu 8 800 22 100 arba telefonu 8 706 65 115 antradieniais ir ketvirtadieniais (14.00–16.00) į Seimo kontrolieriaus patarėją Anželiką Titovienę.

PRIDEDAMA. Skundo ir jo priedų kopijos, 39 lapai. Valstybės tarnybos departamentui.

Seimo kontrolierius



Raimondas Šukys

Originalas paštu nebus siunčiamas

Anželika Titovienė, tel. 8 706 65115, el. p. anzelika.titoviene@lrski.lt